

A

בס"ד
Intro

Today we will learn בע"ה of ראש השנה דף יא

Some of the topics we will learn about today include:
A discussion regarding the מחלוקת of whether the world was created in Tishrei or in Nissan, as well as Medrashim which relate to many other noteworthy and historic events that took place for Klal Yisrael in these special months.

A

The מחלוקת of whether...

רבי יבואל

רבי אליעזר

בניסן
נברא העולם

בתשרי
נברא העולם

B

Some of the key topics and concepts that we will learn about include:

ברכת האילנות

The Gemara teaches that if one sees a tree with blossoming fruit in the month of Nissan, he should recite a special Bracha as described in our Gemara here, and in Mesechte Brachos.

שנה מעוברת

The Torah states שמור את חודש האביב ועשית פסח לה' אלקיך - from where we learn that we should see to it that the Yom Tov Pesach should always fall out in the spring. This is accomplished by adding a second month of Adar - according to our set calendar, 7 times out of every 19 years - in order to synchronize the Lunar calendar with the Solar calendar, which runs for approximately 11 days longer each year than its counterpart, the Lunar calendar.

B

ברכת
האילנות

שנה מעוברת

1

So let's review....

The Gemara begins by citing a Machlokes between Rebbe Eliezer and Rebbe Yehoshua regarding when the world was created:

תניא רבי אליעזר אומר

בתשרי נברא העולם

Hashem created the world in the month of Tishrei. Similarly, continues Rebbe Eliezer, many other major events happened in Tishrei as well.

בתשרי נולדו אבות

The Avos, Avraham Avinu and Yaakov Avinu, were both born in Tishrei.

בתשרי מתו אבות

And they both passed away in Tishrei.

בפסח נולד יצחק

Yitzchak Avinu was born on Pesach

בראש השנה נפקדה שרה רחל וחנה

Sara Imaynu, Rachel Imaynu and Chana, the mother of Shmuel HaNavi, were remembered on Rosh Hashanah, when it was decreed that they shall have children.

בראש השנה יצא יוסף מבית האסורין

Yotzef HaTzaddik was released from prison on Rosh Hashanah.

בר"ה בטלה עבודה מאבותינו במצרים

On Rosh HaShana the slavery in Egypt was abolished.

בניסן נגאלו

בתשרי עתידין ליגאל

Bnai Yisrael were redeemed from Egypt in Nissan, and the future Geula is destined to be in Tishrei.

רבי יהושע אומר

בניסן נברא העולם

The world was created in the month of Nissan

בניסן נולדו אבות

The Avos, Avraham Avinu and Yaakov Avinu, were both born in Nissan.

בניסן מתו אבות

And they both passed away in Nissan.

Rebbe Yehoshua agrees with Rebbe Eliezer that

בפסח נולד יצחק

בר"ה נפקדה שרה רחל וחנה

בר"ה יצא יוסף מבית האסורין

בר"ה בטלה עבודה מאבותינו במצרים

And, בניסן נגאלו,

However, he holds

בניסן עתידין ליגאל

The destined time for the final Geula for Klal Yisrael is in Nissan, not in Tishrei.

1

When the world was created:

מ"א:

רבי יפתח אומר

בניסן: נברא העולם

בניסן: נולדו אבות

בניסן: מתו אבות

רבי אליעזר אומר

בתשרי: נברא העולם

בתשרי: נולדו אבות

בתשרי: מתו אבות

בפסח: נולד יצחק

בר"ה: נפקדה שרה רחל וחנה

בר"ה: יצא יוסף מבית האסורין

בר"ה: בטלה עבודה מאבותינו במצרים

בניסן: נגאלו

בניסן: עתידין ליגאל

בתשרי: עתידין ליגאל

2 The Gemara now explores the sources for each of the opinions:

תניא ר"א אומר
מנין שבתשרי נברא העולם שנאמר
ויאמר אלהים תדשא הארץ דשא עשב מזריע זרע עץ פרי

Rashi explains:

The words תדשא הארץ, and עץ פרי, imply a command that the ground should sprout forth grass, vegetation, and fruit on the trees that are fully grown.

איזהו חדש שהארץ מוציאה דשאים ואילן מלא פירות

הוי אומר זה תשרי

The month when this occurs is Tishrei, after the summer, and when the first rains usually come.

רבי יהושע אומר

מנין שבניסן נברא העולם שנאמר

ותוצא הארץ דשא עשב מזריע זרע ועץ עושה פרי

The land sprouted grass and vegetation, and the trees brought forth their fruit.

איזהו חדש שהארץ מליאה דשאים

ואילן מוציא פירות הוי אומר זה ניסן

This occurs in the month of Nissan, in the spring.

The
SOURCES
for each opinion:

מ"א:

<p>רבי יהושע אומר מנין שבניסן נברא העולם?</p> <p><i>ל"א</i></p> <p>ותוצא הארץ דשא עשב מזריע זרע ועץ עושה פרי</p> <p>איזהו חדש שהארץ מליאה דשאים ואילן מוציא פירות הוי אומר זה ניסן</p>	<p>רבי אליעזר אומר מנין שבתשרי נברא העולם?</p> <p><i>ל"א</i></p> <p>ויאמר אלהים תדשא הארץ דשא עשב מזריע זרע עץ פרי</p> <p>איזהו חדש שהארץ מוציאה דשאים ואילן מלא פירות הוי אומר זה תשרי</p>
--	---

3 The Gemara explains that according to Rebbe Eliezer, who holds that the world was created with trees already full of ripened fruit, עץ עושה פרי must be interpreted as a ברכה לדורות - The trees should continue to produce fruit in the future.

And according to Rebbe Yehoshua, who holds that the trees just now brought forth fruit, עץ פרי must be saying that trees were created fully mature, and ready to produce fruit.

As ר' יהושע בן לוי taught;

כל מעשה בראשית בקומתן נבראו

Everything was created in its complete and perfect form,

לדעתן נבראו

Each item was consulted and consented to being created.

לצביונן נבראו

Each item approved their unique characteristics, as the Pasuk states;

ויכלו השמים והארץ וכל צבאם

אל תקרי צבאם אלא צביונם

=====

עץ פרי
*must be saying
trees were created
fully mature
and ready
to produce fruit*

עץ עושה פרי
*must be
ברכה לדורות
trees should
produce fruit
in the future*

As ר' יהושע בן לוי taught;
כל מעשה בראשית
בקומתן נבראו
לדעתן נבראו
לצביונן נבראו

4 Regarding the מחלוקת as to when the אבות were born;

רבי אליעזר maintains that אבות נולדו בירח האיתנים בחג בחודש השביעי based on the Pasuk in Melachim;

ויקהלו אל המלך שלמה כל איש ישראל בירח האיתנים בחג בחודש השביעי

Referring to the Yom Tov of Sukkos in the month of Tishrei - Tishrei is called הירח האיתנים because it is ירח שנולדו בו איתני עולם

The month in which the great ones - the foundations of the world - the Avos, were born.

רבי יהושע, on the other hand, holds אבות נולדו בניסן based on a different Pasuk in Melachim

ויהי בשמונים שנה וארבע מאות שנה לצאת בני ישראל מארץ מצרים בשנה הרביעית בחדש זיו

Referring to the month of Iyar, immediately following Nissan -

Nissan is called חודש זיו - because נולדו בו זיותני עולם

The beautiful ones - referring to the Avos HaKedoshim, Avraham Avinu and Yaakov Avinu - were both born in Nissan

Rebbe Yehoshua interprets the words הירח האיתנים that Tishrei is תקיפי במצוות - strong with Mitzvos - the entire month is full of Yomim Tovim, each with its own Mitzvos.

Whereas Rebbe Eliezer interprets the words חודש זיו, that in Chodesh Nissan אית ביה זיוא לאילני - the blossoming trees possess a special beauty, as we have learned that there is a special Bracha recited in Nissan for the blossoming trees.

5 דאמר רב יהודה האי מאן דנפק ביומי ניסן וחזי אילני דמלבלבי אומר ברוך שלא חיסר מעולמו כלום וברא בו בריות טובות ואילנות טובות להתנאות בהן בני אדם
=====

4 Regarding as to WHEN THE אבות WERE BORN

רבי יהושע
בניסן
נולדו אבות

ויהי בשמונים שנה
וארבע מאות שנה לצאת
בני ישראל מארץ מצרים
בשנה הרביעית בחודש זיו

Nissan is called
חודש זיו
because
נולדו בו זיותני עולם

- ירח האיתנים -
Tishrei is
תקיפי במצוות

רבי אליעזר
בתשרי
נולדו אבות

ויקהלו אל המלך שלמה
כל איש ישראל
בירח האיתנים
בחג בחודש השביעי

Tishrei is called
ירח האיתנים
because it's
ירח שנולדו בו איתני עולם

- חודש זיו -
In Chodesh Nissan
אית ביה זיוא לאילני

5 דאמר רב יהודה האי מאן דנפק ביומי ניסן וחזי אילני דמלבלבי אומר ברוך שלא חיסר מעולמו כלום וברא בו בריות טובות ואילנות טובות להתנאות בהן בני אדם

דאמר רב יהודה
האי מאן דנפק ביומי ניסן
וחזי אילני דמלבלבי

אומר

ברוך שלא חיסר מעולמו כלום
וברא בו בריות טובות ואילנות טובות
להתנאות בהן בני אדם

6 As to their Machlokes of when מתו אבות;
 Both opinions hold that the אבות passed away in the same month they were born.
 As we learned regarding great Tzadikim;
 שהקב"ה יושב וממלא שנותיהם של צדיקים
 מיום ליום מחדש לחדש
 שנאמר את מספר ימיו אמלא
 HaShem grants full years to great Tzadikim.

7 We find this by Moshe Rabeinu as well;
 ויאמר אליהם בן מאה ועשרים שנה אנכי היום
 היום מלאו ימי ושנותי
 As he was born ז אדר, and passed away ז אדר
 =====

6 *As to when*
מתו אבות
Both opinions hold
The אבות passed away
in the same month
they were born
 ▼
שהקב"ה יושב
וממלא שנותיהם של צדיקים
מיום ליום מחדש לחדש
שנאמר
את מספר ימיו אמלא

7 *We find this by*
משה רבינו
as well;
ויאמר אליהם
בן מאה ועשרים שנה אנכי היום
היום מלאו ימי ושנותי
As he was born ז אדר,
and passed away ז אדר

8 Both also agree בפסח נולד יצחק - Yitzchak Avinu was born on Pesach - As the מלאך informed Avraham Avinu;

למועד אשוב אליך כעת חיה ולשרה בן

Our Gemara understands למועד as - I will return on the next Yom Tov, and Sara Imaynu will have given birth to a child.

Since the interval between Pesach and Shevuos, or between Shevuos and Sukkos is too short to conceive and give birth, it must be, דקאי בחג וקאמר לה בניסן

The Malach came on Sukkos and proclaimed that by Pesach time she would have a child. While there are only 6 months between Sukkos and Pesach אותה שנה מעוברת היתה

That year was a leap year, and there were seven months between Sukkos and Pesach.

However, Tosfos here - and Rashi in Chumash, cite Medroshim that the visit took place on Pesach, and למועד אשוב אליך כעת חיה means that I will return next year at this time - next Pesach. =====

8 Both also agree בפסח נולד יצחק

As the מלאך informed Avraham: למועד אשוב אליך כעת חיה ולשרה בן

I will return on the next Yom Tov and Sara will have given birth to a child

Since the interval between Pesach and Shevuos, or between Shevuos and Sukkos is too short to conceive and give birth, it must be

דקאי בחג וקאמר לה בניסן אותה שנה מעוברת היתה

9 בר"ה נפקדה שרה רחל וחנה

The Braisa had taught further that Sara Imaynu, Rachel Imaynu and Chana the mother of Shmuel HaNavi, were all remembered on Rosh HaShanah

As Rashi explains: בא זכרונם לטובה ונגזר עליהם הריון - They were remembered favorably, and it was decreed that they would bear children. It cannot mean that they conceived on Rosh HaShanah, as we just learned that Sara Imaynu conceived on Sukkos.

In any case, this is learned from a גזירה שוה of the words זכירה, as the pasuk states by Rachel; - ויזכור אלהים את רחל

And by Chana; ויזכרה ה' - which is referring to Rosh HaShana, where it says; - שבתון זכרון תרועה

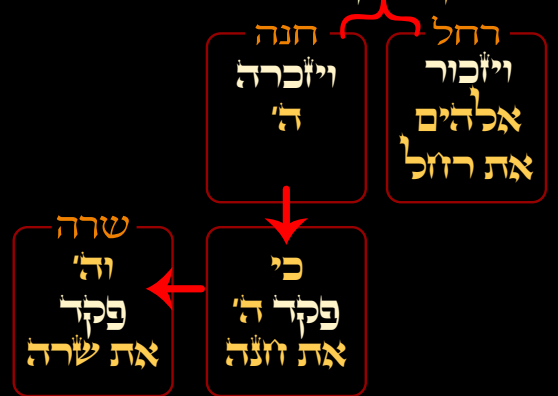
The פקידה פקידה שוה extends to Sara Imaynu, by the words פקידה שוה, as the pasuk states by Chana; כי פקד ה' את חנה, and by Sara Imaynu; וה' פקד את שרה

=====

9 בר"ה נפקדה שרה רחל וחנה חנה and שרה, רחל were all remembered on Rosh HaShanah

As Rashi explains: בא זכרונם לטובה ונגזר עליהם הריון

This is learned from a גזירה שוה... שבתון זכרון תרועה

10 בר"ה יצא יוסף מבית האסורין
Yosef HaTzaddik was released from prison on Rosh HaShana.

This is learned from the Pesukim:

תקעו בחדש שופר בכסה ליום חגנו כי חק לישראל הוא

Referring to Rosh HaShanah, when we blow the Shofar -

And the following Pasuk there says;

עדות ביהוסף שמו בצאתו על ארץ מצרים

=====

10 בר"ה יצא יוסף מבית האסורין

This is learned from the Pesukim:

Rosh HaShanah תקעו בחדש שופר
בכסה ליום חגנו
כי חק לישראל הוא
עדות ביהוסף שמו
בצאתו על ארץ מצרים

11 בר"ה בטלה עבודה מאבותינו במצרים
Slavery ended for Bnai Yisrael in Mitzraim on Rosh HaShana, as the pasuk says;

והוצאתי אתכם מתחת סבלות מצרים

And the pasuk in Tehillim referring to Yosef HaTzaddik being released from prison says;

הסירותי מסבל שכמו

Just as Yosef HaTzadik was released from prison on Rosh HaShanah, so too were Bnai Yisrael redeemed from slavery in Mitzraim on Rosh HaShanah.

11 בר"ה בטלה עבודה מאבותינו במצרים

As the pasuk says:

יוסף: הסירותי מסבל שכמו
יציאת מצרים: והוצאתי אתכם מתחת סבלות מצרים
Rosh HaShanah

12 בניסן נגאלו
All agree that Bnai Yisrael were redeemed from Egypt in the month of Nissan as described multiple times in the Torah.

12 בניסן נגאלו

All agree that Bnai Yisrael were redeemed from Egypt in the month of Nissan as described multiple times in the Torah.

13 Rebbe Eliezer holds בתישרי עתידין ליגאל - the final Geula will take place in Tishrei, as he learns a גזירה שוה of the words שופר שופר, as the pasuk states;

נתקנו בחודש שופר בכסה ליום חגינו - referring to Rosh HaShana - and the pasuk referring to the future Geula states; ביום ההוא יתקע בשופר גדול

Rebbe Yehoshua holds בניסן עתידין ליגאל - the final Geula will take place in Nissan, as the pasuk says by the Geula of Mitzrayim ליל שמורים, which Rebbe Yehosua interprets as;

ליל המשומר ובא מששת ימי בראשית

The night of the 15th of Nissan has been designated from the time of creation as a time of Geula for Klal Yisrael for all time.

While Rebbe Eliezer learns out from this pasuk

לילה המשומר ובא מן המזיקין

This night provides special protection for Klal Yisrael for all generations.

=====

14 The Gemara continues and goes on to show how their Machlokes regarding when the world was created is consistent with their respective opinions regarding the dates of the Mabul:

דתניא בשנת שש מאות שנה לחיי נח בחדש השני בשבעה עשר יום לחדש נבקעו מעינות השמים וארובות השמים נפתחו

What is השני referring to?

רבי יהושע אומר אותו היום י"ז באייר היה

Rebbe Yehoshua, who holds that the world was created in Nissan, holds that the second month is referring to the month of Iyar.

רבי אליעזר אומר אותו היום י"ז במרחשון היה

Rebbe Eliezer, who holds that the world was created in Tishrei, holds that the second month is referring to the month of MarCheshvan.

13

<p>רבי יב"ל</p> <p>בניסן</p> <p>עתידין ליגאל</p> <p>↓</p> <p>ליל</p> <p>שמורים</p> <p>ליל המשומר ובא מששת ימי בראשית</p>	<p>רבי אליעזר</p> <p>בתישרי</p> <p>עתידין ליגאל</p> <p>↓</p> <p>גזירה שוה:</p> <p>ROSH HASHANA:</p> <p>תקעו בחודש שופר</p> <p>בכסה ליום חגינו</p> <p>FUTURE GEULA:</p> <p>ביום ההוא יתקע בשופר גדול</p> <p>↓</p> <p>ליל שמורים</p> <p>לילה המשומר ובא מן המזיקין</p>
--	---

14

Their מחלוקת is consistent with their respective opinions regarding the dates of the מבוול

דתניא

בשנת שש מאות שנה לחיי נח

בחודש השני בשבעה עשר יום לחודש

נבקעו מעינות השמים וארובות השמים נפתחו

רבי יהושע אומר אותו היום י"ז באייר היה

רבי אליעזר אומר אותו היום י"ז במרחשון היה

?

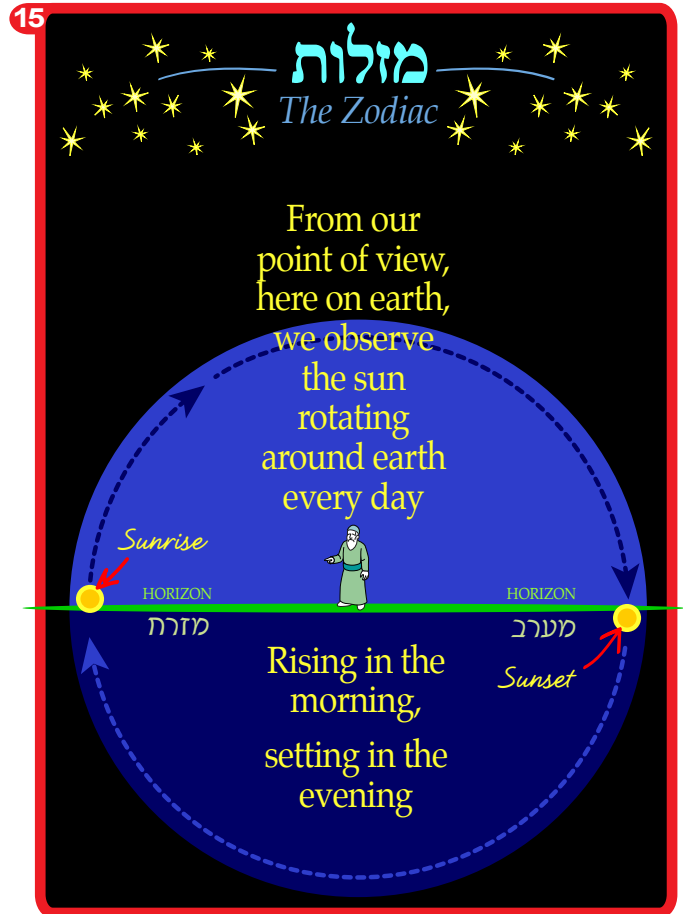

15 To fully appreciate the next part of the gemora - the concept of the Mazolos, or the zodiak as it is known, is essential.

From our point of view, here on earth, we observe the sun rotating around the earth every day.

Rising in the morning, setting in the evening and then once again rising the next morning and setting in the evening, and so on.

16 What is not so apparent is that just like the sun, all the heavenly bodies - or for our purposes we'll say, all the stars - also make one complete rotation around our earth each day.

The sun along with all the stars rotate around earth to create a day.

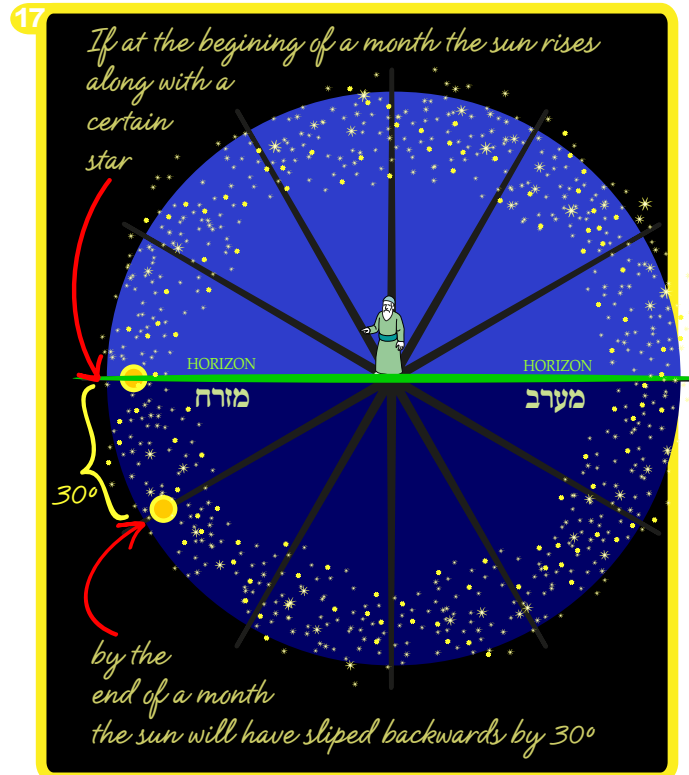
However there is one minute distinction; the stars' rotation is faster by about 1° per day.

Which means that after 30 days the sun will have fallen behind the stars by about 30° .

17 What this also means is that if at the beginning of a month the sun rises along with a certain star, on the next morning it will rise together with a star that is a little bit further back, so that by the end of a month the sun will have slipped backwards by 30° or by $1/12$ of the sky.

If we then divided the complete 360° of sky around our world into 12 sections or constellations, we would have the markings for each of the 12 months.

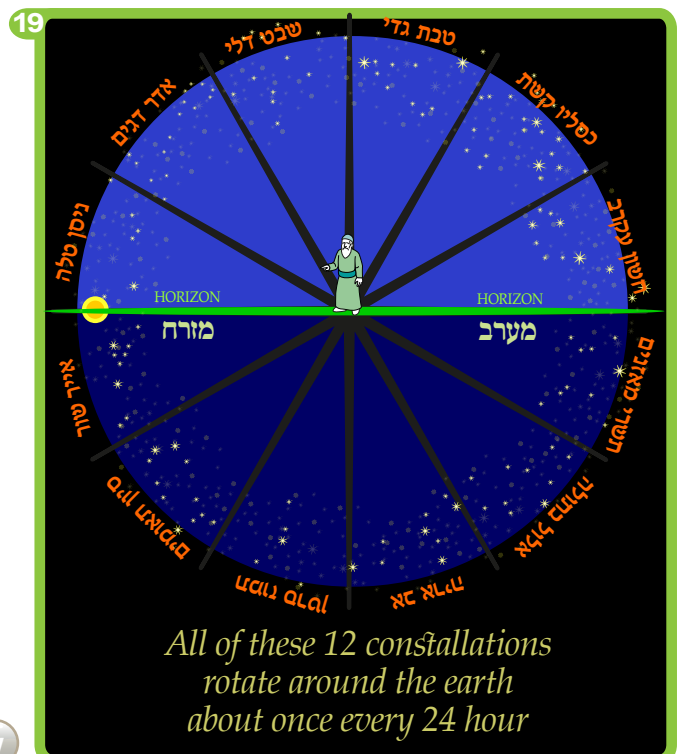
18 In other words when the sun rises with the beginning of a new group of stars that indicates that a new solar month and a new Mazel begins.

18

When the sun rises with the beginning of a new group of stars that indicates that a new solar month and a new Mazel begins.

19 Being that the stars are not equally spaced or positioned within each 30° section, they appear to be depicting a different image within each section. If we take a look at the stars corresponding to the first month of Nissan, they in some way can be seen as depicting an image of a טלה - a sheep - or Aries. On the opposite end of the sky or 6 sections further setting below the horizon we find a depiction of מאזניים - a scale - representing יום הדין the month of Tisrei. Another famous mazel is that of fish - as in מזל דגים - Ader Dgim - Pisces.

All of these 12 constallations rotate around the earth about once every 24 hour.

20 ושתי שעות שווה המזל בעלייתו
 Beginning with the rising sun, during the course of the entire day, six constellations "serve" or are "עולה" for two hours each, which is in essence from the moment the first star within that constellation rises above the horizon until 30° later or 2 hours later when that constellation ends and the next one begins to rise.
 When a mazel is עולה it is said to have a השפעה - an effect on our world. The other six constellations are considered to be שוקע, since they rise ahead of the sun, while it is night, they are considered to be in descent all day and therefore have no השפעה on this world.

20 ושתי שעות שווה המזל בעלייתו
 Each constellation takes 2 hours to rise above the horizon

These 6 already rose ahead of the Sun and are called "שוקעי"

These 6 will rise after the Sun and are called "עולה"

21 According to Rebbe Yehoshua, the possik בחדש השני בשבעה עשר יום לחדש
 teaches that the mazel began during the month of אייר. During the month of אייר the mazel of שור rises along with the sun in the morning - which also means that the mazel right before that - the mazel of Nisan has already risen during the last 2 hours of the night. What this means is that throughout those days the mazel of טלה will not be "serving" or עולה - but rather שוקע, be in the descent all day long. The significance of this, as Rashi explains, is that the last few stars within the mazel טלה group - which are called כימה - control the rain. However since during the month of אייר they rise before the sun they would have no impact on the world. Therefore - Hashem - so to speak - removed the stars of כימה from its normal position within mazel טלה and placed them into the next group of mazel שור which rise in the month of אייר along with the sun. He then removed two of those stars which normally hold back the rain, causing the floodgates of rain to pour forth - and as Rashi says: והמבול ביום ירד ודרך נקב שתי כוכבים שנטלו מכימה.

21 The last few stars within the mazel טלה which are called כימה control the rain

Hashem removed the stars of כימה and placed them into the next group of mazel שור which rise in the month of אייר along with the sun

והמבול ביום ירד ודרך נקב שתי כוכבים שנטלו מכימה

22 Therefore, says Rebbe Yehoshua
מתוך ששינו מעשיהן - שינה הקב"ה עליהם מעשה בראשית
since the people in the generation of the flood acted in immoral
ways, in essence going against the natural laws of behavior,
HaShem responded by changing nature in the way the constella-
tions are arranged in the Heavens thus causing the מבול.

However according to Rebbe Eliezer, החודש השני is referring to
the month of MarCheshvan. Which means that כימה was already
in a position to be עולה and serve later on during the day as it
ascends within the constellation of טלה, if so in what way was
there a שינוי in בראשית.

אמר רב חסדא ברותחין
קלקלו וברותחין נידונו
the change that HaShem enacted, was the fact that the waters
came down in boiling hot temperatures.

23 The Gemara concludes;
חכמי ישראל מונין למבול כרבי אליעזר ולתקופה כרבי יהושע
Regarding calculating the תקופות - the cycles of the sun and the
moon, we start from Nissan, because we hold like to Rebbe
Yehoshua that the world was actually created in Nissan, yet
regarding the counting of the years, we count from Tishrei like
Rebbe Eliezer.
As Tosfos explains, because
תשרי ראש השנה לשנים ולשמיטין וליובלות

22

רבי אליעזר אותו היום י"ז במרחשון היה	רבי יהושע אותו היום י"ז באייר היה
<i>כימה was already in a position to be עולה</i>	<i>מתוך ששינו מעשיהן לינה בקב"ה עולה מתוך טלה</i>
<i>In what way was there a שינוי in מעשה בראשית</i>	
<i>אמר רב חסדא ברותחין קלקלו וברותחין נידונו</i>	

23

The Gemara concludes...

חכמי ישראל מונין...	
ולתקופה	למבול
כרבי יהושע	כרבי אליעזר
<i>תשרי ראש השנה לשנים ולשמיטין וליובלות</i>	

